

Skuhrov nad Bělou

Obec Skuhrov nad Bělou je vstupní branou jedné z přístupových cest do Orlických hor a leží v údolí říčky Bělé. V obci žije přibližně 1100 obyvatel na území o rozloze 1663 ha. V obci se nachází i mateřská a základní škola, zdravotní středisko, dva obchody a pošta.

Podle dochovaných pramenů vedla podél řeky Bělé v dávných dobách obchodní stezka do Kladska a Slezska. Na ostrohu nad řekou stával hrad Mutiny Skuhrovského z rodu Drslaviců. Podle hradního pána převzala obec v podhradí svůj název, který byl později doplněn označením „nad Bělou“.

Dominantu obce představuje farní kostel sv. Jakuba, vystavěný v letech 1715–1718 na místě starého dřevěného kostelíka, a hradní zřícenina, kde se dnes nachází rozhledna. K dalším významným kulturním památkám patří sochy sv. Václava a Jana Nepomuckého z první poloviny 19. století. Mezi památná místa v okolí obce patří Lipka na Hraštickém kopci, ze které je pěkná vyhlídka. Lipka byla zasazena na počest zrušení roboty v roce 1848.

První historicky ověřené zprávy o Skuhrově jsou uvedeny v Dalimilově kronice v roce 1279. V této době byl zdejší hrad sídlem Mutiny z rodu pánů z Dobrušky. Pod jeho vedením se obec úspěšně rozrůstala, v roce 1310 se stala městečkem, roku 1396 pak městem s právem pečeti, dvou trhů ročně a středem rozsáhlého panství. Po husitských válkách připadl hrad a celé panství jako odumrtí panovníkovi. Král Ladislav Pohrobek jej daroval Zdeňkovi ze Šternberka, v roce 1455 byl podstoupen Jiřímu z Poděbrad a v roce 1495 koupil celé panství Vilém z Pernštejna. Za držení Benjamina z Vlkánova byl hrad již pustý. Třicetiletá válka znamenala úpadek i pro městečko, které bylo téměř opuštěno. Nový rozmach přineslo 18. století. Na řece Bělé se začalo s budováním hamrů, které zpracovávaly železnou rudu z okolních míst. Koncem 18. století byla panem F. Wildmanem v místech bývalých hamrů zbudována železárna. Její majitelé se střídali s větší či menší úspěšností v podnikání. Roku 1817 ji koupil František Kolowrat Liebštejnský a zcela ji přebudoval. Růženina huť nazvaná podle manželky zakladatele, se stala již tehdy známou svými výrobky. Roku 1897 koupili tento závod bratři Porkertovi. Podnik byl přebudován na slévárnu šedé litiny a postupně modernizován. Tak byl položen základ ke stoletému trvání továren a výrobků značky Porkert (pianové rámy, ruční kuchyňské stroje, kuchyňské roboty...) Současně s rozvojem průmyslu nastal ve Skuhrově i rozmach živností, řemesel, obchodu i spolkové a osvětové činnosti.

Turistické informační centrum

Skuhrov nad Bělou 84
517 03 Skuhrov nad Bělou
tel: +420 494 598 248
e-mail: info.skuhrov@seznam.cz
www.skuhrov.cz
www.mojeorlickehory.cz
www.facebook.com/mojeorlickehory

KOSTEL SV. JAKUBA

Barokní kostel sv. Jakuba z let 1715–1718 upoutá každého turistu již z dálky svou zářivě svítící fasádou. Uvnitř zaujme především krásný pozlacený oltář, který je vyřezán ze dřeva památné lípy, poražené v místech dnešního kostela. Na stavbu kostela byl použit kámen ze zříceniny hradu. Na přilehlém hřbitově přitahují pozornost výstavné hrobky podnikatelů Lerchů a Porkertů, kteří se zasloužili modernizaci místních železáren o zvýšení životní úrovně skuhrovských obyvatel na přelomu 19. a 20. století.

ROZHLEDNA

Menší dřevěná rozhledna byla vystavěna nad obcí Skuhrov nad Bělou v roce 2001 na místě zříceniny hradu. Nová věž měla svým pojetím respektovat strážní význam původního hradu ze 13. století. Práce na výstavbě byly zahájeny v létě 2001, kdy mládež vykopala v rámci brigády základy pro novou věž. Místní firma samotnou stavbu zrealizovala na podzim roku 2001. Z důvodu zhoršujícího se stavu dřevěné konstrukce rozhledny došlo v létě 2011 k jejímu

DESÁTERO REKREAČNÍCH A SPORTOVNÍCH MOŽNOSTÍ

1. V obci je možné nastoupit do cyklobusů, které cyklisty vyvezeou na hory, odkud mohou pokračovat po zvolených trasách
2. Obec je křižovatkou cyklotras podhůřím Orlických hor
3. V obci je travnaté hřiště na malou kopanou
4. Obec provozuje hřiště na minigolf – ideální pro rodiny s dětmi
5. V obecním volejbalovém areálu je možné zahrát si odbíje-nou i nohejbal
6. Obec pronajímá zájemcům tenisový kurt s antukovým povrchem a umělými lajnami
7. Zájemci mohou využívat školní tělocvičnu (po předchozí domluvě s vedením školy)
8. Ve školním areálu je k dispozici i posilovna (platí totéž jako v bodě 7.)
9. Možnost koupání i rybaření nabízí rybník v Debřecích
10. V obci a okolí je řada pamětihodností vhodných k pěší turistice (rozhledna na hradě, naučné stezky, expozice výroby železa)

RYBÁŘSKÁ STEZKA ČESKO-FINSKÁ

V obci je vybudována nová naučná stezka k rybníkům v místní části Debřece. Stezka je přibližně 1,5 km dlouhá a návštěvníci se při jejím procházení dozvědí mnoho zajímavých informací z instalovaných informačních cedulí. Stezka je ukončena pěkným altánem a moem, kde je příjemné posezení.

zbourání. Na místě byla záhy postavena rozhledna nová, a to s pohodlnějším přístupovým schodištěm a zvýšená o jedno patro. Rozhledna je 10 m vysoká, vyhlídková plošina je ve výšce 8 m. Z rozhledny je pěkný výhled na Skuhrov, údolí řeky Bělé a na panorama Orlických hor. K volně přístupné rozhledně se nejlépe dostanete, vydáte-li se ze Skuhrova po silnici směrem na obec Hraštica. Dojedete k parkovišti u kostela, kde necháte auto a dále pokračujete pěšky po mostě před hradní příkop na nádvoří bývalého hradu. Odtud dále půjdete přes další most a po schodech k rozhledně.

EXPOZICE VÝROBY ŽELEZA

Expozice obsahuje sbírku výrobků, které byly vyrobeny ve firmě J. Porkert ve Skuhrově nad Bělou. Je dokladem šikovnosti a schopnosti „zlatých českých ručiček“, které dokázaly vytvořit výrobky, jež si dochovaly tradici až do dnešní doby. Hrdost na značky Porkert a Ideál je oprávněná. V mnohých domácnostech po celém světě jsou výrobky firmy J. Porkert stále používány.

KALENÁŘ AKČÍ

VELIKONOČNÍ JARMARK

- neděle před Velikonočním pondělím
- prodejní výstava s ukázkami zdobení kraslic různými technikami, pletení pomlázky, různé vyráběné dekorativní předměty, výrobky z pedigu, prodej medoviny a další

SKUHROVSKÁ POUT

- konec července
- večerní posezení s hudbou

MUTINOVY SLAVNOSTI

- v polovině srpna
- soutěže pro děti i dospělé, loučení se s létem
- večerní posezení s hudbou

VÁNOČNÍ JARMARK

- první adventní neděle
- prodejní výstava s ukázkami zdobení vánočních ozdob, vánoční aranžmá, zdobení perníčků, háčované drobnosti, bižuterie, prodej svíček, medoviny, valašských specialit a mnoho dalšího

AKCE

FESTIVALY

VÝSTAVY

ZÁŽITKY

infoKAM

VAŠE DOVOLENÁ V ČECHÁCH,
NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

www.infokam.cz

FARMA KOZOOVČÍ VYHLÍDKA

Kozoovčí vyhlídka je rodinná farma, která se nachází cca 1,5 km od Skuhrova nad Bělou. Z farmy je krásný výhled do kraje. Farma se zabývá především chovem ovcí a koz a zpracováním jejich mléka. Z nepasterizovaného mléka vyrábí přírodní výrobky bez konzervantů. V krámků na dvoře je možné si zakoupit kozoovčí sýry – čerstvé i zralé, jogurty, tvaroh, brynz, med, medovinu i medová vína, Bambovu sůl – 100% přírodní kořenící směs bez barviv, chemických přísad a konzervantů.

Kontakt:

Petr Šourek
Hrašnice 182
tel: +420 776 585 954
www.kozoovcivyhlidka.cz

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ NA VENKOVĚ

Na venkově je dobrovolnou, nezávislou a neziskovou organizací zabývající se především naplněním volného času dětí, jejich rodičů a mládeže. Cílem činnosti sdružení je nabízet informace, výchovné a vzdělávací aktivity vedoucí ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech zejména v rámci regionu, umožnění pobytu v kolektivu a společenského vyžití.

Občanské sdružení nabízí:

Jednodenní akce – pro školky, školy a jiné organizace s doprovodným programem (dle předchozí tel. domluvy)

Zájmové kroužky (probíhají ve školním roce) – Zvířátka na venkově a Základy péče o koně

Pobytové tábory (probíhají v období prázdnin) – Zvířátka na venkově – jízda na koni, péče o zvířata, hry v přírodě

Akce pro veřejnost – Hubertova jízda, Dětské dny a Pátky se zvířátky

Kontakt:

Občanské sdružení Na venkově
Nová Ves 251
tel: +420 605 983 642
www.navenkove.eu

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘÍRODNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ A VENKOVSKÝ ROZVOJ / PRACOWNIKI ZEMIE I WSI I ROZWOJ WSI

Projekt je spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis, který je realizován DS OHP v rámci mikroprojektu reg. č. CZ.1.22/3.3.02/13.03726 Propagace turistické oblasti OHP a Kladsko.

ORLICKÉ HORY
A PODORLICKO

karta hosta / guest card

Hraštický kopec
459 m n.m.

Hrašice

Poříčí

Debřece

**Skuhrov
nad Bělou**

Luhovice, Uhřetov VILLA NOVA

- ① **Obecní úřad** – www.skuhrov.cz
- ② **Turistické informační centrum** – Nachází se v budově obecního úřadu, elektronické informace jsou k nahlédnutí na stránkách obce www.skuhrov.cz
- ③ **Expozice výroby železa** – Expozice obsahuje sbírku výrobků, které byly vyrobeny ve firmě J. Porkert ve Skuhrově nad Bělou. Založení této firmy se datuje v letech 1817 – 1822 a byly to největší a na svou dobu nejmodernější železářny v Orlických horách.
- ④ **Hrad Skuhrov, rozhledna** – Menší dřevěná rozhledna byla vystavěna v roce 2001 na místě zříceniny hradu. Nová věž měla svým pojetím respektovat strážní význam původního hradu ze 13. století. V té době byl sídlem Mutiny z rodu pánů z Dobrušky. V létě 2011 došlo z důvodu špatného stavu dřevěné konstrukce ke zbourání staré a postavení rozhledny nové, o jedno patro vyšší (11,5 m).
- ⑤ **Kostel sv. Jakuba, hřbitov** – Barokní kostel sv. Jakuba byl vystavěn v letech 1715 – 1718 na místě starého dřevěného kostelíka. Na jeho stavbu byly rozebrány vysoké zdi nedalekého hradu. Uvnitř zaujme krásný pozlacený oltář, který je vyřezán ze dřeva památné lípy, poražené v místech dnešního kostela.
- ⑥ **Památná lípa** – O vysazení této lípy jsou dvě zmínky. První je doložena zápisem farní kroniky. Podle ní ji vysadil místní farář Josef Rubín, sadař a zušlechťovatel pustých míst (cca 1838). Druhé vysvětlení uvádí, že byla vysazena v upomínku na zrušení roboty (1848).
- ⑦ **„Porkertova“ vila** – Byla vystavěna Vilémem Porkertem mladším v letech 1931-1932. Základem architektonického ztvárnění byly prvky maurského slohu, architektem byl Oto Ployer, příbuzný rodiny. Porkertovi bydleli ve vile do ledna 1949. V roce 2007 byla ukončena generální obnova vily v jejím původním historickém ztvárnění majitelkou holandského původu.
- ⑧ **„Panský dům“** – Objekt z roku 1806 je dnes kulturní památkou. Od roku 1863 zde žil se svou rodinou báňský inženýr Josef Porkert (původem z městečka Aberthamy v Krušných horách), jenž byl pověřen správou Růženiny huti ve Skuhrově nad Bělou.
- ⑨ **Penzion Továrníkova vila, možnost ubytování** – Původní vlastník tohoto objektu byl z rodu Porkertů. V současné době je oblíbeným ubytovacím zařízením návštěvníků Orlických hor. www.ubytovaniorlickehory.cz
- ⑩ **Pošta** – Poštovní úřad byl ve Skuhrově založen v roce 1907. V budově obecního úřadu se nachází od roku 1929. Otevírací doba uvedena na www.skuhrov.cz
- ⑪ **Restaurace Pod hradem** – Provozní doba uvedena na www.skuhrov.cz
- ⑫ **Obchod se smíšeným zbožím** – Otevírací doba uvedena na www.skuhrov.cz
- ⑬ **Zdravotní středisko** – Ordinační hodiny lékařů uvedeny na www.skuhrov.cz
- ⑭ **Společenské centrum** – Historie tohoto místa a budovy sahá až do počátku 18. stol. kdy zde byl založen mlýn. Svou dřevěnou podobu ztratil vyhořením až počátkem 20. stol. V r. 2002 tento objekt získala obec a postupnou renovací se dosáhlo nynější podoby, kdy je budova využívána převážně ke společenským akcím, soukromým oslavám apod.
- ⑮ **Základní škola** – První zmínky o škole ve Skuhrově spadají do doby po třicetileté válce (u kostela). Na místě nynější ZŠ se vyučovalo zpočátku jen několik tříd (pronájem v obecním domě). V r. 1926 byla tato budova po přestavbě slavnostně otevřena jako nová škola. www.zsskuhrov.cz
- ⑯ **Mateřská škola** – Budova nynější mateřské školy byla dostavěna a otevřena v r. 1978 www.msskuhrov.cz
- ⑰ **Hasičská zbrojnice** – Historie Sboru dobrovolných hasičů ve Skuhrově nad Bělou začala ustavující schůzí r. 1898. Nynější budova hasičské zbrojnice byla vybudována v letech 1964 – 1968.
- ⑱ **Sportovní areál** – Možnost využití na míčové hry apod.
- ⑲ **Rybník** – Stavba rybníka v Debřecích byla zahájena r. 1982. Postupnými úpravami bylo dosaženo pěkného prostředí, kde může posedět a odpočinout i „nerybář“. Jen o 4 roky později byla v sousedství nynějšího zahájena výstavba rybníka druhého.
- ⑳ **Rybářská česko – finská naučná stezka** – Stezka je přibližně 1,5 km dlouhá, směřuje k rybníkům místní části Debřece. Informační tabule stezky nás seznámí s faunou, flórou a jinými zajímavostmi zdejší lokality.
- ㉑ **Naučná stezka „Vápenka“** – Stezka je přibližně 1,8 km dlouhá, směřuje do místní části Rybníčky. Název „Vápenka“ se odvíjí od lokality a cíle stezky. Takto byl nazván nový obecní vodojem z počátku 20. stol. Informační tabule nás seznámí s historií „Vápenky“ a jinými místy při této stezce.

PODĚL ŘEKY BĚLÉ OD PRAMĚNĚ Ž K ÚSTÍ

Než se vydáme na cestu:

Řeka Bělá pramení v Orlických horách na svazích pod Vrchnežem v nadmořské výšce kolem 1030 m. Po celé délce si zachovává její tok jihozápadní směr.

V horním úseku se říčka prodírá a klikatí úzkým zalesněným údolím s nepřetržitou řadou kamenitých prahu a pery. Kromě Deštného prochází celá horní část Bělé temně neobydleným údolím s několika málo samotami, například v Antonínově údolí a v zakrtnu řeky pod Kletcovem.

Od Skuhrova se úzke údolí otevírá a řeka opouští lesy. Přesto jsou však její břehy s výjimkou úseku, kdy protéká vesnicemi, lemovány hustou zelení. Ve vesnicích je tok Bělé částečně, v Solnici pak úplně, regulován. V těchto úsecích zpestřují řeku jen občasné splavy a umělé stupně.

O to zajímavější je však nejbližší okolí řeky. Objevují se zde náhony, bývalé mlýny, továrny, zámky a parky. Ty číhají řeku a její blízké okolí velice příznivými. Jestliže jsme si na začátku naší cesty u pramene řeky představovali svoje putování jako pohodovou jednodenní záležitost, pak již od Skuhrova, chceme-li se alespoň krátce zastavit na některých zajímavých místech, začne náš jednodenní plán dosahovat úhliny. Za kratkou odbočku z trasy jistě stojí rozhledna nad Skuhrovnem, pozoruhodné vodní dílo nazývané Dlouhá strouha nebo zámek s parkem v Kvasínách. Samostatnou kapitolu může tvořit odbočení na naučnou stezku Bělá (délka 10 km), která začíná na solnickém náměstí a prostřednictvím informačních tabulí nappuje nejbližší okolí Solnice a Kvasína. Za kratší zastavení stojí i zámecký park v Černikovcích nebo splavy a náhony mlýna a pil. Široké údolí s meandry řeky pod Černikovcem překvapí návštěvníka bohatou faunou květenou, stopami dávné civilizace ze 6. století před n. l. či pozoruhodným objektem mlýna Podliska. Sledování Bělé v tomto úseku je však možné pouze pěšinou, případně cyklistou na horském kole. Před koncem našeho putování bychom rozhodně neměli pominout zastávku v parku a zámku v Častoletovicích. Cesta podél Bělé se tak stane příležitostí k poznání historie i současnosti krásného kraje Orlických hor a Podorlicka.

...a na závěr:

Po 38 km od svých pramenů se Bělá vteče v nadmořské výšce 264 m zprava do Divoké Orlice na jejím říčním kilometru 45. Na svoji cestě překonala řeka výškový rozdíl téměř 770 m. Protékla pěti vesnicemi a jedním městečkem, překonala desítky splavu a jezů. Její tok překlenuly desítky mostů a lavek. Bělá daleko více v minulosti než dnes dávala sílu mlýnům a malým elektrárnám, které ulehčovaly život lidem v kraji pod horami. Její vody pomáhaly zavlažovat pole a zahrady. A tak lze bez nadsázky říci, že i přes občasné ničivé povodně, které přinášely lidem bolesti a ztrátu, je i dnes Bělá pro obyvatele žijící v jejím okolí řekou života.

MA KOLE Z PODHŮŘÍ DO ORLICKÝCH HOR

Orlické hory a jejich podhůří jsou ideálním terénem pro cyklistiku.

Toto území nabízí nejen krásnou krajinu částečně na území CHKO Orlické hory s řadou přírodních památek a zajímavostí, ale i množství dalších atrakcí: rozhledny, muzea, zámky, předvalená opevnění, středověký skanzén se střešním experimentální archeologie, naučné stezky a další.

Tento projekt je spolufinancován ze zdrojů EU v rámci
Iniciativy INTERREG IIIA prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Tento projekt je spolufinancován ze zdrojů EU v rámci
Iniciativy INTERREG IIIA prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Ve Skuthrově nad Bělou byla v letech 1817-1822 vybudována v údolí při řece Bělé nejmodernější železářská hůť v regionu. Hrabě František Kolowrat-Liebsteinský ji pojmenoval po své manželce Růžence ze Vchynic.

Na svou dobu velmi moderní provoz využíval vodní energii. Byly zde tři hamny a také železniční pec, která byla později nahrazena tzv. pudlovací pecí. Provoz se specializoval na výrobu ráfků a podklovků.

Vysoká pec spotřebovala ohromné množství dřevěného uhlí a vápence. Lžína však byla velmi kvalitní a lily se zde mříže, spodní části šticích strojů, náhrobní kříže a mnoho dalších výrobků. V roce 1827 zde byl dokončen odlit most pro železnic a o čtyři roky dříve pro Jaroměř.

Roku 1865 je pověřen řízením podniku Josef Porkert. V tomto období se však zpracovávala velmi nekválitní ruda. Němci se střídali a nedarilo se nalézt výhodnější a těžké situace. V roce 1885 je výroba utlumena a klesá i počet zaměstnanců. V té době byl opět najemcem Josef Porkert. Po jeho smrti odkupuje závod od majitelů panství synové J. Porkerta Vítěm a Eduard. V soukromém podniku bylo zaměstnáno až 40 pracovníků. V roce 1895 bylo započato s odlevení rany pro plánu. Tato výroba dosáhla velké prosperity a ranní, vyráběné i pro slavnou značku Petrof, byly exportovány dokonce až do USA nebo Vídně. Okolo roku 1900 zde nalezlo práci již 80 lidí. V prvních dvou desetiletích dvacátého století byl provoz rozsáhlé modernizován. Stroje využívaly energii z vodních turbin, které poháněla voda z řeky Bělé.

V roce 1906 zde byla zahájena výroba kuchyňských ručních strojů pro domácnosti. Značka Ideal P. a C. se stala pojmem. V roce 1914 se již vyrábí přes 200 000 těchto strojů.

Během první světové války nastává útlum, ale poválečné roky jsou obdobím rozkvětu firmy. V roce 1928 bylo vyrobeno 400 000 strojů a valná většina byla exportována do zahraničí.

V meziválečném období se rodina Porkertů velmi zasloužila o rozvoj Skuthrova nad Bělou. Díky nim se z malé skomírající vesničky stala žitá obec s množstvím síkorných lidí. Hrdost na značku Porkert i Ideal byla oprávněná.

Po znarodnění žila továrna dlouhá léta z dědictví minulých let. Po roce 1989 byla vrácena rodině a je v jejím majetku dodnes.

První historický ověřené zprávy o Skuthrově se datují k roku 1279. V té době byl zdejší hrad sídlem Muřiny, pocházejícího z moneňské a starobylého rodu panu z Dobrušky.

Strategická poloha hradu při vstupu do údolí Bělé nebyla jistě zvolena náhodně, neboť právě v okolí Skuthrova se nacházejí ložiska železných rud. Historické prameny nám však řeknou, že v předhusitském období nedokládají, a ani archeologické prameny nám o ni neposkytují žádné doklady. Zde je však absence archeologických nálezišť výslovně tím, že tato ložiska byla znovu otevřena v novověku, a tak byly zničeny stopy starší činnosti.

Někdy bývá do předhusitského období kladen vznik hamny v Benátkách. Ani zde však nemáme doklady a jeho zánik spolu s celou osadou je datován až k roku 1639.

Neprůmyslným dokladem svědčícím o dávno hornické minulosti je zanevšený skuthrovskeho kostela. Jeho patronem je sv. Jakub Věšl, což je ochránce kovkopů a jlováků, tedy horníků.

Obec v sousedství rudných ložisek se úspěšně rozrůstala a v průběhu 14. století se stala městečkem. Koncem uvedeného století byl Skuthrov dokončen městem s prvním pečtem a dvou trůn ročně.

Po husitských válkách připadl hrad a celé panství jako odumřelý panovníkovi. Na počátku 16. století patřil Skuthrov k majetku panu z Vlkavaru. V roce 1521 je ve Skuthrově poprvé připomínán ham. K redivce a zájmu železa využíval sílu vodního kola. Prováděla se zde i specializovaná výrobní činnost.

Tricetiletá válka znamenala úpadek i pro městečko, které zůstalo téměř opuštěno.

Nový rozmach výroby přineslo až 18. století. Na řece Bělé se začalo s budováním hamny, které zpracovávaly železnou rudu z okolních míst (Lukavice, Dobruška, Nová Ves a právě i Skuthrov). Koncem století byla panem F. Wildmanem v místech bývalých hamny zbudována železářna. Roku 1817 ji koupil František Kolowrat-Liebsteinský a zcela ji přebudoval. „Růženina hůť“, nazvaná podle manželky zakladatele, se stala zkratkou známou svými výrobky, např. železnými mosty v Žitci a Jaroměři. Roku 1897 koupili od hraběnky Olgy Kolowratové tento závod bratři Eduard a Vítěm Porkertovi. Podnik byl přebudován na slevární šedé litiny a postupně modernizován. Současné s rozvojem průmyslu nastal ve Skuthrově rozmach živnosti, řemesel, obchodu i spojkové a osvětové činnosti.

byl přebudován na slevární šedé litiny a postupně modernizován. Současné s rozvojem průmyslu nastal ve Skuthrově rozmach živnosti, řemesel, obchodu i spojkové a osvětové činnosti.

Skuhrov nad Bělou leží na staré obchodní stezce, protínající se hlubokým údolím podél řeky Bělé do Kladska. Na ostrohu nad řekou stával hrad Mutiny Skuhrovského z rodu Drslavců, jednoho z vůdců odporu proti Braniborům ve východních Čechách. Podle hradního pána převzala obec v podhradí svůj název, který byl později doplněn označením "nad Bělou".

Skuhrov býval středem rozsáhlého panství a jeho držitelé byli ve vysokých funkcích na dvoře Karla IV. Obec Skuhrov byla povýšena na město s trhovým právem. Dědicové a držitelé skuhrovského panství se později střídali a následnými dlouho trvajících válkami význam Skuhrova upadl. Nový rozvoj obce nastal počátkem 19. století v souvislosti se zaváděním průmyslu. Vznikla zde huť, která zpracovávala železnou rudu těženou v blízkosti okolí. Prosperita podniku vyvrcholila v době mezi dvěma světovými válkami, kdy se po celém světě proslavila svými litinovými výrobky firma J. Porkert.

Vydal: Obec Skuhrov nad Bělou 2012
 email: epodatelna@skuhrov.cz, tel., fax: 494 598 144
 © Skuhrov nad Bělou, grafické zpracování: EXNER studio, s.r.o.
 Realizováno za finanční podpory Královéhradeckého kraje

SKUHROV NAD BĚLOU

Muzeum

V budově Obecního úřadu se nachází Muzeum železářské výroby, které dokumentuje historii dohromady železné rudy v okolí obce a průmyslové zpracování železa a litiny v Růžensině huti založené r. 1817. Odlitky v podobě pianových rámců a kuchyňských strojů firmy J. Porckert byly známé po celém světě.

Centrum

Uprostřed obce se nachází budova Společenského centra, kde se konají všechny kulturní akce pořádané obcí. Mýnské kolo před budovou je reminiscencí na bývalý mlýn, který zde původně stával.

Cesta ke kostelu, křížky

K malebným místům patří cesta z centra obce ke kostelu. Při prudkém stoupání se návštěvníci mohou dvakrát zastavit u božích muk, která zde nechali postavit naši předkové.

Hrad, rozhledna

Na místě bývalého hradu ze 13. století se dnes nachází dřevěná rozhledna, z níž se nabízí nádherné výhledy na údolí řeky Bělé a lesy Dřívčických hor. Rozhledna je volně přístupná a lze se k ní dostat z parkoviště pod kostelem.

Kostel, fara

Dominantou obce je barokní kostel sv. Jakuba Většího vystavěný v letech 1715-1718. Na přilehlém hřbitově návštěvníky zaujme mozaika Krista na hrobce rodiny Lerchů a bronzové reliéfy zpodobující rodinu Porckertů. V blízkosti kostela je dochována dřevěná fara.

Daňci, jeleni

Zoologickou raritou je soukromá obora, kde je možné spatřit bílé daňky a jeleny. Tato zajímavost se nachází v lokalitě u kostela.

Lipka, vodojem, výhledy

Od pamětné lípy, která byla zasazena na oslavu zrušení roboty r. 1848, se naskýtají nádherné pohledy na krajiny Dřívčických hor a podhůří.

Vápenka – historický vodojem

V lokalitě Vápenka se nachází vodní zdroj, který dříve zásoboval obec. Dnes se odtud již voda nečerpá, místo je však důsledkem řemeslné zručnosti a důmyslu našich předků.

Poznámka - škoda se nezminít o:

Nová vila v maurském slohu, Sochy sv. Václava a Jana Nepomuckého, Soustava rybníků v Dřevčích

EXPOZICE VÝROBY ŽELEZA VE SKUHROVĚ NAD BĚLOU

Skuhrov n. Bělou, železná baňa.

EXPOZICE VÝROBY ŽELEZA

V roce 1817 založil hrabě František Kolowrat – Libštejnský vysokou pec a nazval ji po své manželce „Růžena hutí“. Založení dokladovaly památné desky umístěné na boční straně budovy slévárny (nyní před „Expozicí výroby železa“).

Latinský text v překladu do češtiny zní:
„František hrabě Kolowrat – Liebštejnský pán z Rychnova, Čermíkovic, Vamberka, Borohrádku, Hořic a Žiželc. Nejvyšší purkrabí království českého vystavěl tuto továrnu pro plně, povznášející, dělné umění zručných obyvatel hor a věnoval jménu nejmilejší manželky léta Páně 1817“

V Růženině huti se zpracovávala železná ruda dolovaná v okolí. V této době se v huti vyráběly hlavně rošty a plotny pro kamna, náhrobní kříže a různé součásti.

V roce 1859 přichází po absolutoriu báňské akademie v Abertamech v Krušných horách Josef Porkert, stává se správcem na dolech v Dobřem a v roce 1863 správcem Růženině huti. V roce 1881 si huť pronajímá. V dalším roce do firmy přibírá syny Viléma a Eduarda.

Ve slévárně se odlévají různé odlitky, podle požadavků odběratele – pláty, kříže, stojany, řemenice a součásti ke strojům. V roce 1895 byla zavedena výroba pianových rámců odlévaných z žedé litiny. V roce 1897 odkupují bratři Porkertové, Eduard a Vilém od hraběnky Kolowratové – Libštejnské za 23.500 zlatých Růženině hutí. Vzniká veřejná obchodní společnost s názvem Josef Porkert, slévárna železa a kovu a strojírna v Růženině huti. Dochází k rozvoji výroby a v roce 1914 vyrábí firma široký sortiment ručních kuchyňských strojů.

Od roku 1912 po smrti Eduarda se stává vlastníkem huti Vilém. V roce 1931 přicházejí do firmy jeho synové Josef a Vilém ml. Dochází k dalším přestavbám firmy a modernizaci výroby. Sortiment kuchyňských strojů se rozšiřuje o elektrospotřebiče – žehlíčky, žehlící stroje, žehnače a po válce o univerzální kuchyňský robot, který byl zřejmě první v Evropě.

V době protektorátu je do firmy povinně zařazena i výroba pro zbrojní průmysl. V této době se počet zaměstnanců rozšiřuje o studenty, chráněné před totálním nasazením v Německu (jiří šilt). Klasický sortiment je omezen. Po skončení II. světové války nastává období velkého rozvoje.

Avšak v roce 1948 je firma znárodněna a podnik přechází pod Zbrojovku Brno. V roce 1991 vzniká samostatný státní podnik Orlické strojírny Skuhrov nad Bělou.

Po roce 1989 se do firmy vrací čtvrtá generace rodiny Porkertů. Vedení se ujímá Josef Porkert. Sortiment výrobků se opírá o mnohaletou tradici kuchyňských strojů s ochrannou známkou PORKERT. Pokračuje se ve výrobě masořezek, kávomlýnků, nástěnných kávomlýnků s násypkou a různými dekory, lisů na ovoce, univerzální mlýnky na koření, kráječe na chleba. Výrobní sortiment se postupně rozšiřuje dle požadavků zákazníků. Nechybí ani export výrobků do zahraničí, který v této době zprostředkovává firma J. PORKERT export-import s.r.o. Liberec.

V roce 1998 postihla firmu katastrofální povodeň, která způsobila dalekosáhlé škody ve všech provozovnách. Díky velkému úsilí zaměstnanců a vedení firmy došlo k postupnému obnovení výroby. V roce 2000 byla zahájena rekonstrukce administrativní budovy z roku 1806, které je vedena v seznamu chráněných objektů.

Rekonstrukce byla dokončena v roce 2001 a bylo zde zřízeno kromě ubytování pro správce a hosty i Muzeum železářské výroby. Návštěvník měl možnost poznat historii dobývání železné rudy a její zpracování v Růženiňě huti. Zajímavé zde byla vyličeň pohnutá historie firmy J. Porkert.

V roce 2007 firma J. Porkert přešla do insolvenční správy. Ani nástupnická

firma Karavela Properties, která převzala firmu v roce 2008, výrobu neudržela a v roce 2010 byla tradiční výroba definitivně ukončena.

Dům huťmistrův byl nabídnut spolu se sbírkou k odkoupení. Tak se stalo, že historická budova spolu se získáním nového majitele změnila způsob svého využití. Objekt byl přestavěn na ubytovací zařízení. O exponáty neměl majitel zájem. Obec Skuhrov nad Bělou vyvinula obrovské úsilí, aby exponáty získala do svého vlastnictví.

Díky podpoře Královéhradeckého kraje se zájem zdál a v roce 2009 byla expozice výroby železa přemístěna do přístavby budovy obecního úřadu.

K vidění jsou zde vzorky výrobků, které byly vyrobeny ve Skuhrově nad Bělou. Kromě různých masořezek, mákomlýnků zde najdeme i první kuchyňský robot. Prohlídku exponátů provází mluvené slovo spolu s videoprodukci.

Expozici lze navštívit v otevírací době Obecního úřadu Skuhrov nad Bělou a Turistického informačního centra.

Adresa: Obecní úřad
Skuhrov nad Bělou 84
517 03 Skuhrov nad Bělou
tel. 494 598 144, 494 598 248 (TIC)

E-mail: epodatelna@skuhrov.cz
info.skuhrov@seznam.cz

Délka prohlídky: individuální + videoprodukce cca 20 min

Provozní doba: letní sezóna

45.6. -- 14.9.

Pondělí	8.00 – 12.00	12.30 – 17.00
Úterý	8.00 – 12.00	12.30 – 16.00
Středa	8.00 – 12.00	12.30 – 17.00
Čtvrtek	8.00 – 12.00	12.30 – 16.00
Pátek	8.00 – 12.00	12.30 – 16.00
Sobota, neděle	9.00 – 12.00	-

zimní sezóna

15.9. – 14.6.

Pondělí	8.00 – 12.00	12.30 – 17.00
Úterý	8.00 – 12.00	12.30 – 16.00
Středa	8.00 – 12.00	12.30 – 17.00
Čtvrtek	8.00 – 12.00	12.30 – 16.00
Pátek	8.00 – 12.00	12.30 – 16.00

